

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक	२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३
							पाऊस (मिमी)	४.०	०.०	०.०	२.०	१.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३६.०	३७.०	३९.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं.से)	१८.०	१८.०	१९.०	२०.०	२१.०
							स. दु.	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	५२	५०	५१	५३
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५१	४४	३४	४०	४३
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१६	१४	९	६	५
							स. दु.	वायव्य	उत्तर-वायव्य	ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतवणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार २ दिनांक २० मार्च रोजी बीड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेंट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्या हळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरू असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा देताना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरू असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेल्या रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेल्या रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिक्कू	फळवाढीची / काढणी	चिक्कू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सिफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रिन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघडयावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. आपल्या पशूंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तित्त्र उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्ये बांधणे चांगले). पशूंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशूंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५ -१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक		२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३
							पाऊस (मिमी)		७.०	०.०	०.०	०.०	२.०
							कमाल तापमान (अं .सें)		३६.०	३७.०	३८.०	३९.०	३९.०
							किमान तापमान (अं .सें)		१९.०	२०.०	२१.०	२२.०	२३.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ
						दु.							
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६२	५३	४५	५१	५८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३२	२८	२५	२९	२७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		११	१४	१४	८	६
							स.	वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	पूर्व	पूर्व- ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	आग्नेय
						दु.							

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २० मार्च रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ५० ते ६० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसासह गारपीटीची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेंट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्या हळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा देतांना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरु असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डा मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेल्या रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेल्या रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघडयावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावची. आपल्या पशूंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तिन उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशूंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशूंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५ -१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक		२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३
							पाऊस (मिमी)		३.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)		३८.०	३८.०	३९.०	३९.०	३८.०
							किमान तापमान (अं .सें)		२१.०	२०.०	२१.०	२२.०	२१.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							दु.		स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५५	४२	३२	३८	३९
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		१८	१५	१४	१५	१५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१५	१७	१९	८	४
							स.	वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	उत्तर
							दु.		उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-ईशान्य	पूर्व-ईशान्य	उत्तर

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २० मार्च रोजी जालना जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ५० ते ६० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसासह गारपीटीची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्या हळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरू असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा देतांना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरू असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेल्या रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेल्या रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रॉन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघडयावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधू नका (निदान तित्त उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्ये बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५ -१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक	२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३
							पाऊस (मिमी)	५.०	१.०	१.०	३.०	४.०
							कमाल तापमान (अं.से.)	३६.०	३७.०	३७.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं.से.)	१९.०	१९.०	२१.०	२२.०	२३.०
							स. दु.	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ
							ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५७	५०	४२	६०	५८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३०	२८	२८	३२	३१
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	७	१६	११	१२	१८
							स. दु.	पश्चिम-वायव्य	उत्तर	ईशान्य	दक्षिण-आग्नेय	दक्षिण-नैऋत्य
							वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार २०, २१, २३ व २४ मार्च रोजी लातूर जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २०% २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्या हळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरू असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा देताना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरू असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची / काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेव्हा रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेव्हा रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिक्कू	फळवाढीची / काढणी	चिक्कू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मिली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्या ठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्याव्यात. पशुंना उन्हामध्ये बांधू नका (निदान तितर उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्ये बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)				
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक	२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३
							पाऊस (मिमी)	८.०	०.०	०.०	२.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३५.०	३७.०	३८.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	१८.०	१९.०	२०.०	२१.०	२२.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ
							दु. ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६२	५४	४९	५७	६५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३२	२८	२६	२९	२८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	८	११	७	९
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	उत्तर	ईशान्य	आग्नेय	दक्षिण
							दु. वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार र दिनांक २० मार्च रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ५० ते ६० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसासह गारपीटीची शक्यता आहे. दिनांक २४ मार्च रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरेंट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्या हळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा देतांना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरु असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची/ काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेल्या रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेल्या रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मिली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उधाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून तण विरहित ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघड्यावर सोडू किंवा बांधू नये. निवा-याच्याकठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधु नका (निदान तितर उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लिटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १०२/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - २०.०३.२०२६

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक १४ ते २० मार्च, २०२६)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २१ ते २५ मार्च, २०२६ साठी हवामान अंदाज)					
१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३	१९/०३	२०/०३	दिनांक		२१/०३	२२/०३	२३/०३	२४/०३	२५/०३	
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		६.०	०.०	०.०	०.०	२.०	
३८.५	३७.८	३७.३	३६.५	३३.५	३३.२		कमाल तापमान (अं.से)		३६.०	३७.०	३८.०	३९.०	३९.०	
१७.१	१८.३	१६.५	१८.६	१८.८	१७.०	१६.१	किमान तापमान (अं.से)		१९.०	१९.०	२०.०	२०.०	२०.०	
अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	दु.								
५२	५८	६३	५६	६२	७०	६५	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		६२	५४	४६	५५	६१	
१८	१५	१५	२०	२५	२६		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३२	२९	२७	३०	२९	
२.७	२.८	२.७	३.३	३.९	४.६	६.१	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)		१२	११	११	८	६	
शांत	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम	शांत	पूर्व- ईशान्य	शांत	पश्चिम	स.	वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर- वायव्य	ईशान्य	पूर्व	आग्नेय	
पश्चिम- वायव्य	पूर्व- ईशान्य	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- नैऋत्य	पूर्व- ईशान्य	पूर्व- ईशान्य	दु.								
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२६ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत				
०.०							०.०			११५१.२				

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २० मार्च रोजी परभणी जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ५० ते ६० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसासह गारपीटीची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक २० ते २४ मार्च दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ४ अं.से. ने वाढ होण्याची तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक २० ते २६ मार्च २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व दिनांक २७ मार्च ते ०२ एप्रिल २०२६ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : मराठवाड्यात पुढील पाच दिवस तूरळक ठिकाणी वादळी वाऱ्यासह हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची तसेच गारपीटीची शक्यता लक्षात घेता, काढणी व मळणी केलेल्या पिकाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. सध्याहळदीची काढणी, हळद उकडणे, वाळवणे, पॉलिश करणे ही कामे सुरु असून पावसाचा अंदाज बघून करावीत व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	मळणी	काढणी केलेल्या हरभरा पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
करडई	मळणी	काढणी केलेल्या करडई पिकाची मळणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा देतांना त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/ मोसंबी	फळवाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार फळांची काढणी करून घ्यावी. फळधारणा सुरु असलेल्या अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी संत्रा/मोसंबी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. वादळी वारा व पाऊस यामुळे फळबागेत पडलेली फळे गोळा करून नष्ट करावीत. तसेच मोडलेल्या फांद्यांची छाटणी करून त्यावर १% बोर्डो मिश्रणाची फवारणी करावी.
डाळींब	फळवाढीची / काढणी	अंबे बहार डाळींब बाग फळधारणा अवस्थेत असल्यामुळे आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या डाळींब फळांची काढणी करून घ्यावी. ढगाळ वातावरणामुळे डाळींब बागेत तेल्या रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते त्यामुळे बागेत तेल्या रोगाचे नियंत्रण करावे.
चिकू	फळवाढीची / काढणी	चिकू बागेत आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची/ काढणी	फुल पिकात खूपणी करून तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, विजांच्या कडकडाट व वाऱ्याचा वेग अधिक राहून हलक्या ते मध्यम पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, जनावरांना उघडयावर सोडू किंवा बांधू नये. निवाऱ्याच्याकठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधू नका (निदान तितर उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्येच बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही. जमल्यास पाण्यामधून क्षार द्यावेत, ५ लीटर पाण्यामध्ये चिमूटभर गुळ (२५ ग्रॅम), थोडे मिठ (५-१० ग्रॅम) आणि ५ ग्रॅम क्षार मिश्रण दिल्यास उत्तम, मात्र नजीकच्या पशुवैद्यकाचा सल्ला घेऊनच व्यवस्थापन करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.